

## Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon  
M.C.H. van Boheemen  
AD/STG

Doorkiesnummer +31 235144628  
boheemenm@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d	17-5-2021
Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid	
Datum commissievergadering	22-4-2021

29 april 2021

1 | 7

**Onderwerp:**

Voordracht 19, Duurzaamheidsambities provinciale infrastructuur 2021-2023

De commissie adviseert:

Dit onderwerp als bespreekstuk te agenderen voor de Statenvergadering van maandag 17 mei 2021.

### Uittreksel concept-verslag commissie M&B 22-4-2021:

#### 5. A-agenda Mobiliteit, Bereikbaarheid en Infrastructuur

##### 5a. Voordracht Duurzaamheidsambities Provinciale Infrastructuur 2021-2023

De heer **Gringhuis** (GL) verwijst naar het vandaag door de Europese Unie aangenomen Klimaatakkoord, waarin is afgesproken dat de EU in 2030 55% minder CO<sub>2</sub> moet gaan uitstoten. Om dit doel te behalen, moeten alle zeilen worden bijgezet. Daarom is GL blij met de voordracht die nu voorligt. Daarin wordt nog de norm van 50% CO<sub>2</sub>-reductie in 2030 aangehouden. GL verzoekt Gedeputeerde Staten om deze norm, op basis van de actuele ontwikkelingen, ook naar 55% te brengen in de voordracht. Tot 2023 is de financiering geregeld. Bij de eerstvolgende NIKG wordt een nieuw financieel voorstel gedaan. Kan de gedeputeerde een indicatie geven hoeveel geld de komende jaren nodig is?

Onder het kopje Communicatie en burgerparticipatie geeft het college aan dat participatie beperkt is omdat projecten al in een vergevorderde stadium zijn. De meerwaarde van participatie is daardoor beperkt. GL verzoekt Gedeputeerde Staten om omwonenden wel actief te blijven informeren over de keuzes die nog worden gemaakt. Informeren is ook een vorm van participeren.

GL gaat akkoord met de voorliggende aanvragen. De eerste aanvraag wordt gedaan voorabri's met een sedum dakbedekking. GL is blij dat nu een stap wordt gezet met het verduurzamen van bushokjes en kijkt uit naar het resultaat daarvan.

De heer **Vonk** (D66) zegt dat het vandaag op de 'dag van de aarde' belangrijk is om stil te staan bij duurzaamheid. D66 is blij dat het college in het eigen stuk al constateert dat de duurzaamheidsambities van de provincie groter zijn dan het budget. Veel kredieten gaan naar bestaande plannen, waarbij veel aandacht is voor OV, HOV en de fiets. D66 is blij met de voordracht en wat de fractie betreft mag het als hamerstuk worden doorgeleid naar Provinciale Staten.

Mevrouw **Kuiper** (CDA) vindt het logisch dat nu om een krediet wordt gevraagd, aangezien Provincie Noord-Holland heeft besloten dat in deze Statenperiode in te zetten op verduurzaming van de provinciale infrastructuur. Er is een budget beschikbaar van 7,5 miljoen euro, met daarnaast een krediet van 5,5 miljoen euro voor de tweede fase van het aanbrengen van Ledverlichting. De dekking van de duurzaamheidsambities moet worden gezocht in de begroting van Programma 4 Bereikbaarheid. In de voordracht staat dat de dekking van de kapitaallasten ten behoeve van duurzaamheidsmaatregelen ten koste gaat van de beschikbare ruimte voor het dekken van toekomstige realisatiekosten van de huidige studieprojecten in het PMI. Betekent dit als uit een studie in het IMPI blijkt dat een investering in infrastructuur noodzakelijk is, dat die investering niet wordt gedaan, of wordt uitgesteld, omdat het geld al is uitgegeven aan verduurzaming?

De heer **Hoogervorst** (SP) vertelt dat de SP het toejuicht dat aan de al lopende IMPI projecten duurzaamheidsambities worden gekoppeld. Uiteraard begrijpt de fractie dat hier sprake zal zijn van een kredietverhoging. Is de besteding van 3,76 miljoen euro reeds in kaart gebracht, of betreft het een reservering zonder concrete plannen? De SP wil niet dat er een bedrag ergens 'in de lucht hangt' en uiteindelijk niet voor de beoogde doeleinden wordt gebruikt. De fractie wil daar scherp op blijven. De dekking van alle genoemde bedragen wordt gevonden in de vrijval van de reserve van de Kaagbaan. In het document 'Focus Smart Mobility', dat later deze vergadering wordt besproken, wordt op pagina 3 gesproken over een reserve OPI. Daar staat ook dat 4 miljoen euro wordt ingezet voor het verduurzamen van infrastructuur. Hoe valt dit te rijmen met de aanvraag in de onderhavige voordracht? Aan extra investeren in duurzaamheidsmaatregelen valt niet te ontkomen. Als duurzaamheidsmaatregelen worden genomen, kunnen daardoor bij andere projecten bepaalde zaken niet worden opgepakt, of alleen op krediet neutrale wijze. Heeft het college die projecten in kaart?

Mevrouw **Doevendans** (PvdA) geeft aan dat de PvdA blij is met het brede scala aan projecten waarin de verduurzaming wordt uitgerold. Het is mooi dat gedeeltelijk wordt geïnvesteerd in nieuwe projecten en anderzijds in onderhoudswerkzaamheden. Het is begrijpelijk dat het aanvankelijk begrote bedrag niet genoeg is. De PvdA gaat akkoord met de aanvraag voor een verhoging. De fractie kan zich vinden in het gestelde dat nu moet worden geïnvesteerd, zodat de markt gaat zien dat het profijt oplevert en dat het verder wordt opgepakt.

De heer **Terwal** (VVD) zegt dat het besluit over 7,5 miljoen euro aan beschikbare middelen in de komende drie jaar voor het verduurzamen van de wegen, busverbindingen en vaarwegen is al genomen in de vorig jaar vastgestelde Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen (NIKG). Met de voorgestelde projecten kan de VVD instemmen. Ook het beschikbaar stellen van 5,5 miljoen euro voor de verdere uitrol van energiezuinige Ledverlichting dat zichzelf op termijn terugbetaalt, kan de VVD steunen. De heer Terwal kan zich aansluiten bij de vraag van mevrouw Kuiper. Bij de behandeling van de eerder genoemde NIKG antwoordde gedeputeerde Olthof op de vraag of de herschikking van middelen voor duurzaamheidsambities voor de komende jaren niet ten koste gaan van de aanleg van infrastructuur dat het niet leidt tot projecten die niet doorgaan. De heer Terwal is dan ook verbaasd in de voordracht te moeten lezen dat de jaarlijkse kapitaallasten voor het verduurzamen van investeringsprojecten ten koste gaan van de beschikbare ruimte voor het dekken van de toekomstige realisatiekosten van de huidige studieprojecten in het Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (IMPI).

Het lijkt erop dat wanneer de studies na een aantal infraprojecten zijn afgerond, er geen geld meer is voor het realiseren van deze projecten, omdat dit geld al is uitgegeven aan de verduurzaming van eerdere projecten. Graag een reactie van de gedeputeerde.

De heer **Klein** (CU) merkt op dat de CU tevreden is over de voordracht. De fractie kan zich erin vinden. Het is een mooie aanpak om gebruik te maken van drie verschillende criteria. Over een van die criteria heeft de CU nog een vraag. De fractie begrijpt dat de provincie niet innovatieve projecten, die onzeker zijn wil stimuleren. Zoals het er nu staat wil de provincie wel proberen om maatregelen die nog niet standaard zijn, standaard te maken, door ze op deze manier te stimuleren. Door het criterium 'stabiele maatregelen; het mag niet innovatief zijn' te hanteren, zou het kunnen zijn dat alleen gebruik wordt gemaakt van maatregelen die al standaard zijn. Hoe kan die balans worden gevonden? In hoeverre zit de Provincie met deze inzet op het spoor van de realisatie van haar ambities voor 2030? Kan inzicht worden gegeven in hoeverre deze maatregelen helpen richting de percentages, die genoemd zijn voor 2030?

De heer **Dessing** (FvD) zegt dat FvD niet enthousiast is over het voorstel. FvD heeft geen A gezegd en zegt ook liever niet B. Als het gaat om investeren in duurzaamheid dan is het terugverdienen daarvan een reden voor FvD om te zeggen dat de fractie zich er wel in kan vinden. Dus in de Ledverlichting Fase 2 kan de FvD zich vinden.

Bij de door de heer Gringhuis genoemde abri's ziet de heer Dessing tot zijn schrik dat er voor 8 stuks abri's, met een duurzaamheidsscore 10, maar liefst 80.000 euro, dus 10.000 euro per abri, wordt vrijgemaakt. Als we daarmee denken de wereld, door middel van CO<sub>2</sub>-reductie te kunnen redden, dan vindt de heer Dessing dat erg veel geld en wensdenken.

Gezien de budgetten, die zeer onder druk staan, moet goed worden bekeken waarin geld wordt geïnvesteerd. Voorkomen moet worden dat dit soort 'onzin-investeringen' worden gedaan.

Op dit moment staan twee investeringen in een voorstel. In hoeverre is het mogelijk om het voorstel te splitsen? FvD zou de voordracht als bespreekstuk willen doorgeleiden naar Provinciale Staten. Eventueel wordt een motie voor splitsing van het gehele budget ingediend.

Bij interruptie vraagt de heer **Gringhuis** (GL) of de heer Dessing het onzin vindt dat een abri met sedum dakbedekking stikstof opvangt, CO<sub>2</sub> uit de lucht haalt en er voor zorgt dat er minder regenwater op het wegdek terecht komt.

De heer **Dessing** (FvD) vindt 10.000 euro per zes vierkante meter, in relatie tot de CO<sub>2</sub>-reductie en de opvang van regenwater, verspild geld.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) is blij om te zien dat de provincie aan de slag gaat met het groen en gezond maken van de provinciale infrastructuur. De PvdD heeft nog enkele vragen en suggesties.

Over het groeiend probleem van het aantal dierlijke slachtoffers vraagt de PvdD hiermee rekening te houden bij de inrichting van het wegennetwerk en het onderhoud van infrastructuur. Uilen kunnen bijvoorbeeld worden beschermd door hectometerpaaltjes onaantrekkelijk maken en daarnaast hoge palen te plaatsen met zitstokjes voor uilen. In andere provincies daalde het aantal slachtoffers hierdoor tot vrijwel nul. Wil de gedeputeerde het nadenken hierover meenemen in de planning en uitvoering? De PvdD is bereid om mee te denken. In de technische briefing werd aangegeven dat er een mogelijkheid is om er vanuit de iNHi naar te kijken. Wellicht kan het ook via de programma's die de provincie heeft voor slimmere en veiligere mobiliteit. Een motie wordt overwogen door de PvdD.

Duurzaamheidsambities en ecologische maatregelen lijken wat ad hoc en willekeurig. Zijn duurzaamheid en ecologie wel integraal onderdeel van planvorming? Waarom is financiering duurzaamheid geen integraal onderdeel in het planproces?

Onlangs werd de discussie gevoerd over maatschappelijk verantwoord inkopen. Gedeputeerde Pels heeft aangegeven strategisch te kijken hoe daar per sector het beste uitgethaald kan worden. Het Expertisecentrum PIANOo heeft voor de GWW-sector per productgroep eisen, gunningscriteria en suggesties opgesteld, op verschillende ambitieniveaus. Alles is terug te vinden in de EMVI-criteria. Heeft Provincie Noord-Holland dergelijk beleid? Wat is standaard en wat gebeurt daar bovenop qua duurzaamheid en ecologie? Kan voor de vergadering van Provinciale Staten daarvan een helder overzicht worden gegeven?

De 50% CO<sub>2</sub>-reductie in 2030 is te weinig en te laat. Het KNMI waarschuwt, dat als we zo doorgaan, al over negen jaar over de kritieke grens van 1,5 graden opwarming komen. KNMI pleit voor meer ambitie. Er moet een tandje bij. De Provincie mag zich niet verschuilen achter falend landelijk beleid. In 2030 moet Europa eigenlijk al klimaatneutraal zijn. De PvdD vraagt het college op deze dag van de aarde meer ambitie te tonen.

Gedeputeerde **Olthof** bevestigt dat een besluit is genomen in de NIKG. Een bedrag van 7,5 miljoen euro voor 3 jaar was het uitgangspunt. Daarna moet dekking worden gevonden in de reguliere begroting. Het ambitieniveau hangt ook af van wat de markt overneemt. De markt ontwikkelt zich snel. Het uitgangspunt zal zijn dat 2,5 miljoen euro structureel nodig is om duurzaamheidsambities waar te maken. Het college heeft voor deze periode vooral gekeken naar de lopende projecten en hoe een inhaalslag kan worden gemaakt door de duurzaamheidsambities daarin op te nemen. Voor nieuwe projecten is duurzaamheid een belangrijk onderdeel van de aanbesteding gemaakt, zoals bij de brug in Haarlemmermeer. Circulariteit en duurzaamheid waren voorwaarden in de aanbesteding. **Het college zal Provinciale Staten informeren over de uitgangspunten in de regels en welke standaard wordt gehanteerd.** Met de genoemde ambitie van 50% heeft Provincie Noord-Holland zich via het IPO geconfirmeerd aan de landelijke opgave. Vannacht is in Brussel een besluit genomen over 55%. De gedeputeerde gaat nu niets toezeggen over 55%. Op het moment dat dit doel landelijk is overgenomen, zal de provincie zich confirmeren aan het nieuwe uitgangspunt.

Bij interruptie bedankt Statenlid **Kostiç** (PvdD) voor het toegezegde overzicht. Ze wil vooral weten wat de exacte ambitie is. Wat is standaard en wat doet Provincie Noord-Holland daar bovenop? Wat zijn de ambitieniveaus richting duurzaamheid?

Waarom neemt het college een afwachtende houding aan ten aanzien van 55%?

Gedeputeerde **Olthof** kan nu niet zomaar een toezegging doen over 55%. De gedeputeerde zegt niet dat Provincie Noord-Holland die doelstelling niet overneemt. Hij wil wel de normale weg volgen. Provinciale Staten kunnen altijd van 50% naar 55% 'overstappen'. Er staat nu een 'landelijke handtekening' voor 50%. De VNG en het IPO hebben hun handtekening gezet. De provincie vormt een onderdeel bij het realiseren van die ambitie. Provincie Noord-Holland kan bij wijze van spreken 100% neerzetten, maar dat gaan ze niet realiseren. Andere overheden moeten daarin mee.

De opmerking van de heer Gringhuis over het actief betrekken van burgers begrijpt de gedeputeerde, maar de vraag is wat in die fase met burgers gecommuniceerd kan worden, behalve dat vanwege andere duurzaamheidsambities, andere materialen gebruikt zullen gaan worden. De gedeputeerde is het er zeker mee eens dat burgers zorgvuldig betrokken moeten worden, maar daarbij moet wel worden gekeken waar

burgers wel en waar zij geen rol hebben. Het college zou daarin wat terughoudend willen zijn. Als iets impact heeft, moeten burgers zeker worden meegenomen.

Door deze keuze zijn geen projecten geschrapt of versoerd. Bij de realisatie kan het wel gebeuren dat een bedrag van 48.000 euro tekort wordt gekomen voor projecten op het totaal. De studieprojecten gaan door. Voor een aantal zal het college uiteindelijk met een kredietaanvraag moeten komen, om die projecten te kunnen realiseren. Op dit moment zijn er geen projecten, die we niet doen, om dit mogelijk te maken.

Uit de vrijval van de Kaagbaan wordt een aantal zaken gefinancierd, zoals voor een deel van dit voorstel, de ambities voor Smart Mobility en enkele ingrepen op het gebied van verkeersveiligheid. In de drie projecten ziet men dat terugkomen. Het is niet dat middelen tweemaal worden ingezet.

Duurzaamheidsambities leiden nu nog tot meerkosten. Een aantal duurzaamheidsmaatregelen bij bijvoorbeeld de aannemer (materiaalgebruik) leidt nog tot meerkosten, maar straks wordt het een normale manier van werken. Dan zijn er niet langer meerkosten duurzaamheid. De omslag naar duurzame materialen is dan gemaakt. Partijen zullen zich gaan onderscheiden in de aanbesteding, op het moment dat zij voldoen aan duurzaamheidscriteria. Die marktwerking zal ontstaan, waardoor meerkosten gaan meevallen. Zodra technieken zijn bewezen, past de Provincie ze toe. Zolang technieken zich nog in de testfase bevinden en de toegevoegde waarde nog niet bewezen is, dan is het zonde om daarin met het onderhavige budget te investeren.

Het college wil met deze middelen direct resultaat zien in de openbare ruimte.

Bij interruptie vraagt de heer **Klein** (CU) hoe voorkomen kan worden dat slechts zaken worden opgepakt die eigenlijk al bijna standaard worden, zodat helemaal niet wordt bijgedragen aan het stimuleren van innovatieve maatregelen.

Gedeputeerde **Olthof** begrijpt de zorg van de heer Klein. Er wordt nadrukkelijk gekeken naar nieuwe ontwikkelingen, die wel bewezen technieken zijn en die niet standaard zijn. Het is belangrijk om aannemers zien te verleiden tot het gebruik van nieuwe, bewezen technieken. Voorkomen moet worden dat niet extra wordt betaald voor iets dat eigenlijk al standaard is. Aannemers moeten worden uitgedaagd om te blijven vernieuwen.

Richting de zomer volgt een tussenstap c.q. overzicht van de stand van zaken betreffende de eigen maatregelen. Binnenkort komt het college met het RMP, het regionale mobiliteitsprogramma. Met die maatregelen kunnen grote stappen worden gezet.

De onderhavige duurzaamheidsambities leveren ook zeker een bijdrage, maar hiermee wordt niet het grote verschil gemaakt in het terugdringen van CO<sub>2</sub> en de CO<sub>2</sub>-neutraliteit in 2030.

De heer Dessing vroeg naar de mogelijkheid om het voorstel te splitsen. In de voordracht geeft het college duidelijk aan waarin het wil investeren. Het is aan Provinciale Staten om te bepalen wat zij ervan vinden.

Gedeputeerde Staten komen met dit pakket. Willen de Staten daar iets uithalen dan gaat het college zoeken wat teruggebracht kan worden. Op basis van scores levert dit pakket het meeste op, op het gebied van duurzaamheid. Van het college mag worden verwacht dat elke euro zorgvuldig wordt uitgegeven en in dit geval aan duurzaamheidsambities.

Een inventarisatie voor faunapassages loopt. Het nadenken hierover stopt niet, net als het denken over duurzaamheid, diervriendelijkheid en dergelijke. De gedeputeerde zou willen voorkomen dat er nu allerlei ambities worden toegevoegd, want voor de realisatie daarvan zijn middelen nodig. Uil-vriendelijke palen vragen om een extra budget. De vraag is of een dergelijke investering het meeste oplevert op het gebied van duurzaamheid.

Bij interruptie vraagt Statenlid **Kostiç** (PvdD) of de gedeputeerde openstaat voor kleine ingrepen, die niet veel extra kosten.

Gedeputeerde **Olthof** herhaalt dat het denken over nieuwe ontwikkelen nooit stopt. Deze voordracht gaat over extra investeren in duurzaamheid. Die investering is vertaald naar concrete maatregelen. Het vraagt nogal wat om alle hectometerpaaltjes te vervangen. Men moet het aantal paaltjes in Noord-Holland niet onderschatten. De gedeputeerde zou willen voorkomen dat hierin wordt doorgeschoten. Voorkomen moet worden dat met goedbedoelde moties extra middelen worden gevraagd voor hectometerpaaltjes. Nogmaals Provinciale Staten beslissen er zelf over, maar de gedeputeerde zou het niet verstandig vinden om een andere keuze te maken.

Bij interruptie verzoekt Statenlid **Kostiç** (PvdD) de gedeputeerde om niet minderwaardig te spreken over hectometerpaaltjes. De genoemde maatregelen kan een groot effect hebben. Investeren in ecologie en biodiversiteit is ook onderdeel van het plan. Dat is goed. Voornoemde zaken zorgen er voor dat er meer dieren komen, waardoor nog meer dieren gevaar lopen. Het is belangrijk om daarover na te denken.

Gedeputeerde **Olthof** praat niet denigrerend over hectometerpaaltjes. Op het moment dat extra geld wordt geïnvesteerd in hectometerpaaltjes kan men zich afvragen of dit de juiste investering is voor dieren. Het gaat om de keuze die met elkaar wordt gemaakt om er het maximale uit te halen.

*Tweede termijn:*

Mevrouw **Kuiper** (CDA) begrijpt uit het antwoord van de gedeputeerde dat studieprojecten niet zijn geschrapt. De beschikbare financiële middelen worden nu aan duurzaamheidsmaatregelen besteed. De passage vertelt niet waaruit één en ander wordt gedekt. Het zou fijn zijn als daarover duidelijkheid is, zodat notulen er niet op nagelezen hoeven te worden om te vernemen wat nu de toezegging was.

Gedeputeerde **Olthof** zegt dat daarover geen misverstand kan bestaan. Van studieprojecten is niet bekend wat de definitieve kosten zijn en of deze projecten wel of niet doorgaan. Uit die middelen wordt 48.000 euro gehaald. Dat betekent dat op langere termijn een tekort tot 48.000 euro kan ontstaan. In studieprojecten zit een mate van onzekerheid. In die zin gaat het nu niet ten koste van projecten die we op dit moment willen realiseren.

De heer **Klein** (CU) stelde de vraag of er inzicht is in hoeverre de provincie nu 'on track' is richting het bereiken van de doelen. Stel dat de kosten in de loop van de uitvoering hoger worden, wat gebeurt er dan? Worden dan minder aanvullende duurzaamheidsmaatregelen getroffen, of komt de gedeputeerde naar de Staten met een vraag voor een aanvullend krediet?

Gedeputeerde **Olthof** zegt 7,5 miljoen euro het uitgangspunt was. De impact van 2022 en 2023 moet nog worden beoordeeld. Provinciale Staten horen nog wat het financieel betekent. In de zomer volgt een terugkoppeling over de stand van zaken van het traject van duurzaamheidsambities.

De **voorzitter** concludeert dat een motie wordt overwogen door de PvdD en FvD. De voordracht zal als bespreekstuk worden doorgeleid naar Provinciale Staten.

